

Uttalande om innebörden av begreppet medelantalet anställda

ALLMÄNNA RÅD BFNAR 2002:7 /UPPHÄVT/

1. Detta allmänna råd skall tillämpas av den som är bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078).
2. Begreppet *medelantalet anställda* har samma innebörd i bokföringslagen (1999:1078), årsredovisningslagen (1995:1554) och i Bokföringsnämndens normering.
3. När ett företag tar ställning till hur många anställda företaget i medeltal haft under ett räkenskapsår skall företaget utgå ifrån vad som sägs i Bokföringsnämndens rekommendation BFN R 4 Uppgift om medelantalet anställda samt löner och andra ersättningar och annan kompletterande normgivning från nämnden.
4. Detta allmänna råd träder ikraft den 1 januari 2003.

MOTIVERING

Frågan

Begreppet ”medelantalet anställda” förekommer i olika sammanhang både i bokföringslagen (1999:1078; BFL) och i årsredovisningslagen (1995:1554; ÅRL). Det är också ett viktigt begrepp för att avgränsa företagskategorier i Bokföringsnämndens (BFN) anpassning av redovisningsrådets rekommendationer och uttalanden, se bl.a. BFNAR 2000:2. Fråga har uppkommit om begreppet kan anses ha samma innebörd i nämnda normer.

Gällande rätt

I 5 kap. ÅRL finns bestämmelser om tilläggsupplysningar. Kapitlet skall tillämpas av alla företag som är skyldiga att lämna årsredovisning. Med företag avses här en bokföringsskyldig juridisk eller fysisk person som skall upprätta årsredovisning enligt ÅRL. Bestämmelserna om tilläggsupplysningar i 5 kap. ÅRL är också i viss mån tillämpliga för företag som skall lämna årsredovisning enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (se 5 kap. 1 § denna lag som bl.a. hänvisar till 5 kap. 18 § ÅRL). Motsvarande gäller också företag som omfattas av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsrörelse (se 5 kap. 1 § denna lag, som bl.a. hänvisar till 5 kap. 18 § ÅRL).

Enligt 5 kap. 18 § ÅRL skall företag lämna uppgift om medelantalet under räkenskapsåret anställda personer med uppgift om fördelningen mellan kvinnor och män. Om företaget har verksamhet i flera länder skall motsvarande uppgifter anges för respektive land. BFN har i sin rekommendation BFN R 4 Uppgift om

medelantalet anställda samt löner och andra ersättningar¹ lämnat riktlinjer bl.a. beträffande tolkningen av 5 kap. 18 § ÅRL. BFN kommer vidare i ett uttalande och allmänt råd rörande ideella föreningar och registrerade trossamfund göra vissa kompletteringar till BFN R4, som ger ytterligare vägledning vid upprättandet av personalnoter för denna kategori bokföringskyldiga².

Begreppet ”medelantalet anställda” har inte enbart betydelse vid utformningen av tilläggsupplysningarna i en årsredovisning. Motsvarande begrepp används också när det gäller att avgränsa vilka företag som skall upprätta årsredovisning. Enligt 6 kap. 1 § 6 a) BFL föreligger en sådan skyldighet för bokslutsföretag³ (som inte omfattas av någon annan punkt i paragrafen), i vilka antalet anställda i verksamheten under de senaste två räkenskapsåren i medeltal har uppgått till mer än tio.

Begreppet ”medelantalet anställda” har dessutom betydelse för frågan om ett företag skall upprätta en finansieringsanalys. En sådan skall bl.a. upprättas av företag, i vilka antalet anställda under de senaste två räkenskapsåren i medeltal överstigit 200, se 2 kap. 1 § andra stycket 2 ÅRL. Denna kategori företag måste också upprätta delårsrapport (se 9 kap. 1 § första stycket 1 ÅRL). För vissa kategorier av företag (övriga företag) har avgränsningen också betydelse för om företaget måste lämna in årsredovisningen till Patent- och registreringsverket utan anmodan (se 8 kap. 3 § 5 ÅRL).

I BFNs anpassning av Redovisningsrådets rekommendationer och uttalanden görs olika anpassningar för stora, medelstora och små onoterade företag. Vid avgränsningen av företagskategorier används bl.a. medelantalet anställda som måttstock, se punkt 2 i BFNAR 2000:2. Exempelvis är ett rekvisit för kategorin små företag att antalet anställda under de senaste två räkenskapsåren i medeltal uppgått till högst tio. Begreppet har även betydelse för avgränsningen av medelstora och stora företag.

Bedömning

Begreppet ”medelantalet anställda” finns i två olika sammanhang nämligen dels i bestämmelser som behandlar tilläggsupplysningar (den s.k. personalnoten), dels i bestämmelser som rör olika storlekskriterier (d.v.s. bestämmelser som anger när ett företag får vissa skyldigheter). Det finns ingen närmare förklaring i lagtexten eller i förarbetena som anger hur begreppet skall tolkas. BFN har i sin rekommendation BFN R4 lämnat allmänna råd om hur tilläggsupplysningarna om medelantalet anställda skall utformas. För ideella föreningar och registrerade trossamfund kommer därutöver ytterligare vägledning att kunna hämtas i ett särskilt uttalande och allmänt råd⁴.

¹ Senast reviderad i december 2001.

² Nämnden beslutade att remissbehandla ett utkast till ett uttalande och allmänt råd om redovisning av anställda i ideella föreningar och registrerade trossamfund vid BFNs plenum den 10 juni 2002. Nämnden planerar att fatta ett slutligt beslut att anta det allmänna rådet och uttalandet under hösten 2002.

³ Bokslutsföretag definieras i 1 kap. 2 § första stycket 2 BFL.

⁴ Se not 2.

Enligt BFNs bedömning har begreppet medelantalet anställda samma innebörd i ÅRL och BFL. Det kan inte ha varit lagstiftarens mening att företag skall räkna ut medelantalet anställda på olika sätt när det gäller tilläggsupplysningar och storlekskriterier. En sådan ordning skulle leda till ett onödigt merarbete för företagen och också innebära att redovisningarna blev mer svårlästa. Begreppet medelantalet anställda har vidare samma innebörd i all BFNs normering. Detta innebär att ledning kan hämtas från rekommendationen BFN R4 vid gränsdragningar enligt BFNAR 2000:2.

BFNs ställningstagande leder till att även bokslutsföretag, som ligger på gränsen till att behöva upprätta en årsredovisning, måste hämta ledning i rekommendationen BFN R4 och annan kompletterande BFN-normgivning på området⁵. Detta för att företaget skall kunna avgöra vilken skyldighet företaget har vid varje given tidpunkt. När antalet anställda i medeltal uppgått till mer än tio under de senaste två räkenskapsåren måste ett sådant företag upprätta en årsredovisning, se 6 kap. 1 § 6 a BFL. Motsvarande gäller även företag som är moderföretag i en koncern i vissa fall, se 6 kap. 1 § 7 a BFL.

Detta uttalande har beslutats av Bokföringsnämnden i plenum.

Hans Edenhammar
ordförande

Anders Bengtsson
kanslichef

⁵ F.n. finns enbart kompletterande normgivning i form av det allmänna råd och uttalande som beskrivs i not 2.